

Οι αντικειμενικές δαπάνες που λαμβάνονται υπόψη για τον προσδιορισμό της συνολικής ετήσιας δαπάνης του φορολογουμένου για το 2019 είναι οι κάτωθι: Ιδιοκατοικημένες ή μισθωμένες ή δωρεάν παραχωρούμενες κύριες κατοικίες, καθώς και ιδιοκατοικημένες ή μισθωμένες δευτερεύουσες κατοικίες των βοηθητικών χώρων αυτών καθώς και των ιδιόκτητων ή μισθωμένων αυτοτελών ή δωρεάν παραχωρούμενων βοηθητικών χώρων, δαπάνες επιβατικών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης, αυτοκινήτων μικτής χρήσης, δαπάνη ιδιωτικών σχολείων στοιχειώδους και μέσης εκπαίδευσης, δαπάνη οικιακών βοηθών (πέραν του ενός), οδηγών αυτοκινήτου, δασκάλων, κλπ., δαπάνες σκαφών αναψυχής ιδιωτικής χρήσης, δαπάνες αεροσκαφών, ελικοπτέρων, ανεμόπτερων, δαπάνες πισινών κολύμβησης. Στις παραπάνω αντικειμενικές δαπάνες προστίθεται και ένα ποσό ως ελάχιστη αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης, το οποίο ορίζεται στο ποσό των τριών χιλιάδων ευρώ (3.000), προκειμένου για άγαμο, διαζευγμένο ή χήρο και στο ποσό των πέντε χιλιάδων ευρώ (5.000), για συζύγους που υποβάλλουν κοινή δήλωση, εφόσον δηλώνεται πραγματικό ή τεκμαρτό εισόδημα.

ΤΕΚΜΗΡΙΑ

Σημειώνεται ότι οι αντικειμενικές δαπάνες και υπηρεσίες του άρθρου 31 του ν. 4172/2013 δεν εφαρμόζονται για φυσικά πρόσωπα που έχουν τη φορολογική κατοικία τους στην αλλοδαπή. Οι δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων του άρθρου 32 του ν. 4172/2013 δεν εφαρμόζονται για φυσικά πρόσωπα που έχουν τη φορολογική κατοικία τους στην αλλοδαπή, εφόσον δεν αποκτούν εισόδημα στην Ελλάδα (περίπτωση η' του άρθρου 33 του ν. 4172/2013). Σε περίπτωση που εξαρτώμενο μέλος μισθώνει κατοικία (ή οποιουδήποτε τύπου και για οσονδήποτε χρόνο κατάλυμα), διαφορετική από αυτήν της κύριας κατοικίας της οικογένειας και, εφόσον, δεν έχει δική του υποχρέωση υποβολής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 11 και 67 του Κ.Φ.Ε., η εν λόγω κατοικία δηλώνεται ως δευτερεύουσα από τον γονέα που είναι υπόχρεος να περιλάβει τα εισοδήματα του εξαρτώμενου μέλους του στη δική του δήλωση, προκειμένου να υπαχθεί στις διατάξεις του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε. ακόμη και στην περίπτωση που το μισθωτήριο συντάσσεται στο όνομα του τέκνου (σχετ. η αριθ. Α. 1070/2020 Απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε.). Η αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης στην περίπτωση που παραχωρείται δωρεάν κύρια κατοικία από γονείς σε τέκνα ή το αντίθετο βαρύνει αυτόν που χρησιμοποιεί την κατοικία.

Για τον προσδιορισμό του κεφαλαίου κάθε έτους που μπορεί να επικαλεστεί ο φορολογούμενος για την κάλυψη της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης από τα πραγματικά εισοδήματα που έχουν φορολογηθεί ή νόμιμα έχουν απαλλαγεί της φορολογίας, καθώς και από οποιοδήποτε άλλο ποσό το οποίο αποδεδειγμένα έχει εισπραχθεί, εκπίπτουν οι ετήσιες τεκμαρτές δαπάνες. Σημειώνεται ότι δεν καλύπτουν την τεκμαρτή δαπάνη οι επιχορηγήσεις που λαμβάνει ο φορολογούμενος, λόγω υπαγωγής σε αναπτυξιακό νόμο για πραγματοποίηση επενδύσεων. Κατά ρητή διατύπωση του νόμου, τα αρνητικά εισοδήματα (ζημίες) πρέπει να συμψηφίζονται με τα θετικά και η αφαίρεση των δαπανών που προσδιορίζονται στα ως άνω άρθρα 31 και 32 πρέπει να γίνεται έστω και αν ο φορολογούμενος εξαιρείται από αυτά (π.χ. ανάπηρος για τη δαπάνη επιβατικού

αυτοκινήτου, που απαλλάσσεται από τα τέλη κυκλοφορίας, αγορά επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης, ειδικά διασκευασμένου από πρόσωπο με κινητική αναπηρία άνω του 67%).

Διευκρινίζεται ότι τα έτη, για τα οποία γίνεται επίκληση με σκοπό την ανάλωση, πρέπει να είναι συνεχόμενα και να φθάνουν μέχρι το προηγούμενο του κρινόμενου έτους. Το θετικό αλγεβρικό άθροισμα των ετών αυτών θα αποτελέσει το συνολικό κεφάλαιο που σχηματίστηκε αυτά τα έτη. Αν σε κάποιο έτος ο προσδιορισμός του εισοδήματος πραγματοποιηθεί με βάση την τεκμαρτή δαπάνη, τότε θεωρείται ότι δεν απομένει κεφάλαιο προς επίκληση για το έτος αυτό (θεωρείται μηδενικό) και δεν επηρεάζει αρνητικά τα θετικά υπόλοιπα των προηγούμενων ετών. Αν, όμως, σε κάποιο έτος προκύψει αρνητικό υπόλοιπο και υπάρχει απαλλαγή από τις αντικειμενικές δαπάνες των άρθρων 31 και 32 του ν. 4172/2013, τότε το έτος αυτό επηρεάζει αρνητικά τα θετικά υπόλοιπα των προηγούμενων ετών, δηλαδή τα μειώνει.

Στην περίπτωση που δεν υπάρχουν δαπάνες του άρθρου 31 ή αυτές που υπάρχουν είναι μικρότερες των τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ, προκειμένου για άγαμο, διαζευγμένο ή χήρο και των πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ, προκειμένου για συζύγους, κατά τον προσδιορισμό κεφαλαίου προηγούμενων ετών θα αφαιρούνται ποσά που θα προσδιορίζονται με βάση την κοινωνική, οικονομική και οικογενειακή κατάσταση των φορολογουμένων και τις αποδεδειγμένες δαπάνες διαβίωσης. Τα ποσά αυτά σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να είναι κατώτερα των τριών χιλιάδων (3.000) και πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ, αντίστοιχα. Περαιτέρω, με τις ισχύουσες διατάξεις δεν προβλέπεται χρονικός περιορισμός για την κάλυψη των δαπανών με ανάλωση κεφαλαίου, συνεπώς για την κάλυψη της διαφοράς μπορεί να γίνει επίκληση ανάλωσης κεφαλαίου οσωνδήποτε προηγούμενων ετών. Τα εκκαθαριστικά σημειώματα για φορολογικά έτη για τα οποία έχει συμπληρωθεί ο χρόνος παραγραφής αποτελούν πλήρη απόδειξη για τα αναγραφόμενα σε αυτά ποσά χωρίς να απαιτείται η προσκόμιση λοιπών δικαιολογητικών.

Τα δεδομένα φορολογικών δηλώσεων που δεν αναγράφονται στο εκκαθαριστικό λαμβάνονται υπόψη μόνο μετά από διασταύρωση. Επίσης, στην περίπτωση, κατά την οποία φορολογούμενος επικαλείται κεφάλαια προηγούμενων φορολογικών ετών με σκοπό την ανάλωση και τελικά δεν χρησιμοποιηθούν ή χρησιμοποιηθεί ένα μέρος αυτών, θεωρούνται αδιάθετα και μπορούν να χρησιμοποιηθούν μελλοντικά ως κεφάλαια για κάλυψη προστιθέμενης διαφοράς τεκμηρίου. Διευκρινίζεται ότι, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 34 του ν. 4172/2013, κάθε ποσό που καταβλήθηκε για την απόκτηση των εσόδων που αναφέρονται στις περιπτώσεις της ίδιας παραγράφου τα μειώνει και το υπόλοιπο που προκύπτει είναι αυτό που περιορίζει ή καλύπτει τη συνολική ετήσια δαπάνη. Θεμελιώδης αρχή για την κάλυψη ή τον περιορισμό δαπάνης με χρηματικά ποσά που προέρχονται από διάθεση περιουσιακών στοιχείων είναι να μη γίνεται ξανά επίκληση κάποιου ποσού. Εξαιρούνται οι περιπτώσεις κατά τις οποίες το κόστος απόκτησης των εσόδων αυτών είχε ληφθεί υπόψη ως τεκμήριο κατά τον προσδιορισμό του εισοδήματος του έτους που καταβλήθηκε και ο φορολογούμενος επικαλείται ανάλωση κεφαλαίου του έτους αυτού.